

Samen Landerd Samen beter!

WE WERKEN SAMEN AAN HET VERGROTEN VAN DE KWALITEIT VAN LEVEN VAN DE INWONERS VAN LANDERD.
WE GAAN UIT VAN DE BEHOEFTE EN DE MOGELIJKHEDEN DIE ZIJ HEBBEN.

Leergeschiedenis fase 1
programma Samen Landerd, Samen Beter!
'Samen verder'

Samen Landerd
Samen beter!

Inhoud

Inleiding	3
1. Programmaplan	4
2. Organisatie van het programma.....	6
3. Doelen Inspanningen Netwerk (DIN)	7
4. De gouden randjes	9
5. Leergeschiedenis en vragen vanuit fase 1.....	10
6. Afbouw	11
7. Conclusie	12
Tot slot: Dank!	13

Bijlage 1 – DIN

Bijlage 2 - De vier thema's

Bijlage 3 – Samen Landerd Samen Beter in de media

Inleiding

Van toen naar nu

Begin 2019 hebben we de eerste fase van uitvoering binnen ons programma ingeluid. De voorafgaande intensieve ‘bouwfase’ was beklonken met een gezamenlijk programmaplan. Een plan waarmee we onszelf een stevige inhoudelijke, alsook een relationele opgave hebben gegeven.

Opgaven

De inhoudelijke opgave hebben we uitgezet in een *geplande aanpak* langs 4 thema’s (eenzaamheid, drugsgebruik, mantelzorg, opvoeden) die we via doelen en initiatieven zijn aangegaan.

De relationele opgave: ‘hoe brengen we een beginnend partnerschap naar een volwassen partnerschap?’ hebben we uitgezet als een *vraagstuk aan onszelf*. Een proces dat we al doende met elkaar aangaan.

Met deze 2 opgaven als bagage zijn we vol vertrouwen het gezamenlijke pad van onze verandering ingeslagen.

Input

Vanuit ons beeld op wat er nodig zou zijn om deze eerste fase ‘aan te zetten’ hebben we de fase de titel ‘Verbinden en inspireren’ gegeven.

Verbinden zodat relaties zouden kunnen worden gebouwd die noodzakelijk zijn om een partnerschap te bouwen en te ontwikkelen. Inspireren om het beginnende partnerschap energie en voeding te geven om met elkaar aan de slag te gaan, te gaan ontdekken en te gaan bouwen.

Impact

Nu, één jaar later kunnen we terugblikken op het pad dat we destijds hebben ingezet. Een route waarvan we toen al wisten dat het op essentiële onderdelen die route een zaak van *going before knowing* zou zijn, van ontdekken terwijl (en doordat) we aan de slag zijn.

Bij het aangaan van zo’n ongebaand pad passen termen als ‘reflecteren en leren’ beter dan termen als ‘meten en evalueren’. Datzelfde geldt bij het terugblikken op zo’n pad. Vandaar dat we onze terugblik vooral hebben opgetekend als een ‘leergeschiedenis’.

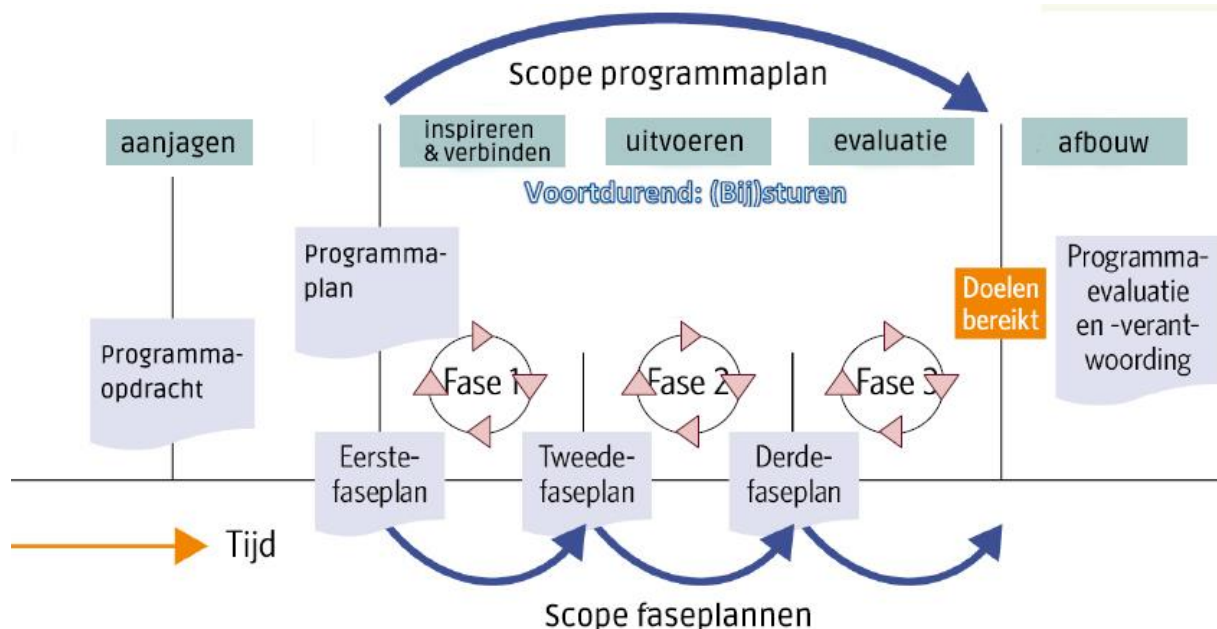
Het resultaat van deze leergeschiedenis is dat wij naast een schets van geleverde input en behaalde impact ook ‘essentiële vraagstukken voor de toekomst’ laten zien.

Deze vraagstukken kunnen dienen als kompas voor de fase die voor ons ligt. Een fase waarbinnen we nog steeds het wiel al gaande zullen moeten uitvinden, zij het nu iets meer gefundeerd vanuit een leergeschiedenis die we met elkaar hebben doorlopen.

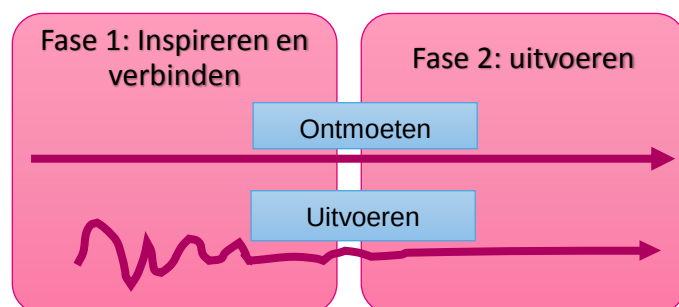
1. Programmaplan

1.1. Inspireren en verbinden

In ons programmaplan hebben we vastgelegd wat onze programmascope is. De eerste fase (2019) hebben we de titel 'inspireren en verbinden' meegegeven omdat dit nodig is om het partnerschap te versterken. En een goed werkend partnerschap is op haar beurt weer een randvoorwaarde om de preventieagenda te kunnen realiseren.

Een bewerking op de afbeelding in: *Programmatisch Creëren*; Bos, J., Van Loon, A.J. en Licht, H. (2013) P. 58

Waar staan we nu: de overgang van fase 1 naar fase 2

Binnen het thema inspireren en verbinden hebben we als eerste ingezet op de ontmoeting. We hebben mensen bijeengebracht uit de verschillende organisaties en ze aangezet bij te dragen aan onze programmadoelen. De activiteiten en initiatieven die door de betrokkenen (uitvoering) in deze fase worden uitgevoerd moeten dan ook gezien worden als een eerste aanzet in gezamenlijk realiseren. Een eerste aanzet waarbinnen wordt geoefend met samenwerken en met redeneren vanuit doelen. Deze 1^e 'lerende fase' is noodzakelijk om toe te groeien naar een grotere mate van zelfstandigheid. In functioneel samenwerken en doelgericht realiseren.

1.1.1 Ontmoeten

Zowel de bestuurders als de kartrekkers geven aan dat ontmoeting een essentiële functie heeft voor het versterken van het partnerschap. Naast het oppakken en realiseren van de inhoudelijke doelen van het programma maken we bewust ruimte voor die ontmoeting. Elke sessie met de bestuurders wordt verzorgd door één van de betrokken partnerorganisaties. Hiermee krijgen we een kijkje in de keuken van iedere organisatie.

"Ontmoeting is een belangrijke motor voor onze samenwerking" – bestuurders & werkgroepen

Hierdoor leert men elkaar beter kennen en worden er inhoudelijke verbindingen gelegd. Vanuit het programmateam sturen we zo bewust via inspireren en verbinden op het versterken van het partnerschap. Het hoofdstuk 'gouden randjes' illustreert de waarde hiervan.

1.1.2 Kortere lijnen

Een direct gevolg van deze gezamenlijke momenten binnen de bestuurlijke en werkgroep bijeenkomsten is dat mensen elkaar makkelijker weten te vinden zodat knelpunten in de keten snel aangepakt kunnen worden. Deze versteviging van relaties draagt bij aan de ontschotting in het sociaal- en zorgdomein. Zowel bestuurders als werkgroepen vinden dit een belangrijke meerwaarde van deze samenwerking.

1.2 Programmawaarden

Wat maakt ons programma authentiek? Hiervoor zijn onze programmawaarden een belangrijke leidraad. Deze waarden geven ons richting en dragen bij aan de kwaliteit van onze samenwerking.

Ten eerste vinden we het van belang dat ons programma merkbaar is voor de inwoners van Landerd. In het afgelopen jaar hebben met name de doelgroepen van de vier thema's de impact gemerkt van onze activiteiten.

Ten tweede geven we de lokale dynamiek ruimte bij de uitvoering van de programmadoelen. In elke werkgroep zijn burgers en lokale partijen betrokken bij de initiatieven.

Een derde waarde is dat de doelgroepen nadrukkelijk partner zijn in ons programma. We zien dat elke werkgroep informele netwerken bouwt met mensen die tot de doelgroep behoren. De mate van participatie verschilt per werkgroep. Bij elke werkgroep wordt de doelgroep op zijn minst ingezet bij het bepalen van de doelen en initiatieven.

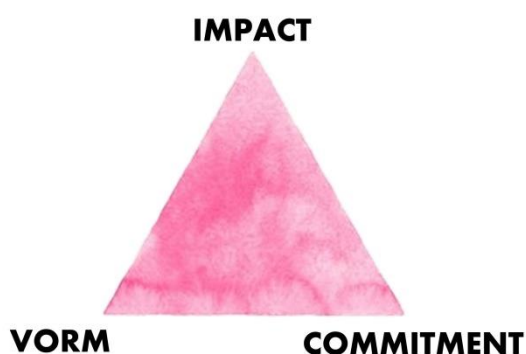
Tenslotte erkennen we met elkaar dat het tempo van het programma afhankelijk is van het tempo van de afzonderlijke partners. We willen iedereen vanuit zijn/haar waarde en mogelijkheden betrekken en tegelijkertijd voortgang boeken. Dit is een voortdurende zoektocht die we met elkaar moeten blijven aangaan.

"Dit is iets wezenlijks: een andere manier van denken en doen" – Sturende partner

1.3 Doorontwikkeling

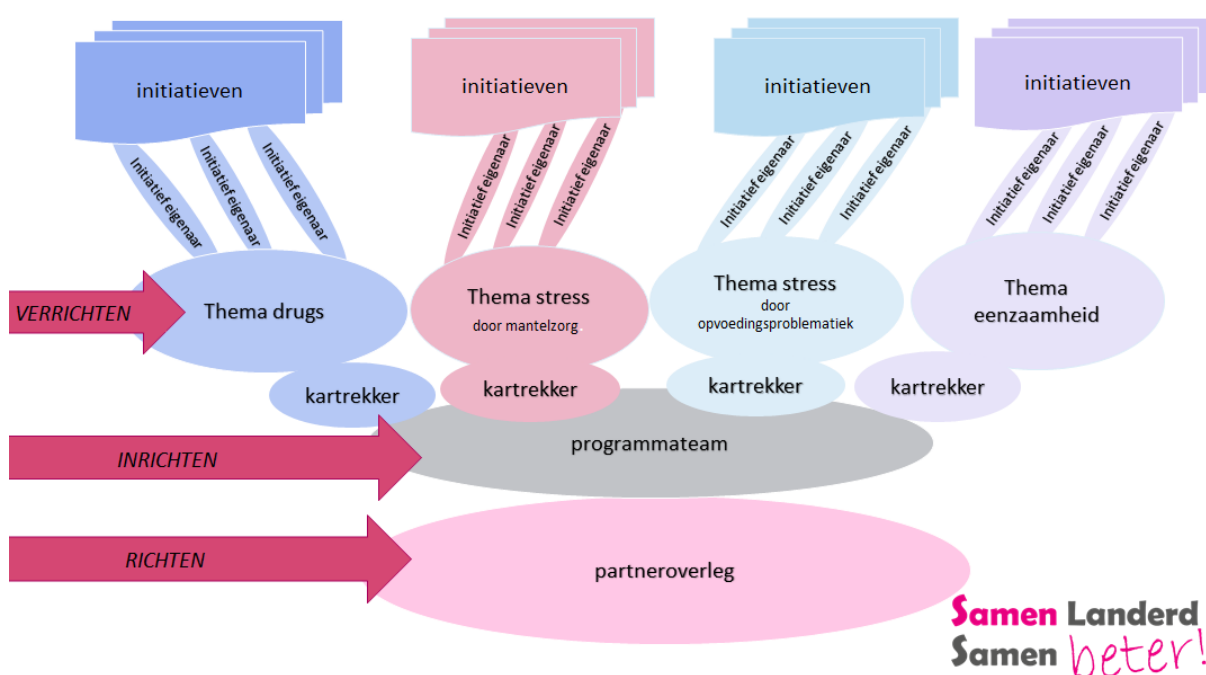
Het programma bestaat uit twee sporen: het inhoudelijke spoor van de vier thema's en het relationele spoor van het gelijkwaardig partnerschap (op bestuurlijk en werkgroepniveau).

Het partnerschap is randvoorwaardelijk om inhoud en voortgang op de thema's te hebben. Tegelijkertijd merken we dat het werken op de vier thema's een manier is om te oefenen met een jong partnerschap. Uit de lessen van het afgelopen jaar komen belangrijke inzichten en vragen naar boven die input zijn voor het vervolg (fase 2). Bijvoorbeeld: Hoe kan elke lijnorganisatie het programma inzetten voor het bereiken van hun eigen doelstellingen? Om op deze en andere vragen door te ontwikkelen maken we gebruik van een causale driehoek:

Dit model bevat de kernelementen waarop we kunnen sturen. Deze elementen staan met elkaar in nauw verband. Dat betekent dat als we op een van de punten een beweging willen, dit gevolg heeft voor de andere punten. We zetten ervaringen uit het afgelopen jaar af tegen dit model en vertalen dit in vraagstukken die input zijn voor de vervolgstappen binnen ons partnerschap voor 2020.

2. Organisatie van het programma

2.1 Bottom up & invloed op tempo

Bij de start van het programma is bewust gekozen voor een bottom up benadering. Doordat de werkgroepen zelf hun ambities en doelstellingen hebben geformuleerd is er eigenaarschap ontstaan op de thema's. Dit is een belangrijke motor van het programma. De manier waarop we onszelf nu organiseren heeft als consequentie dat we de vorm, inhoud en snelheid van het programma hierop aanpassen. Hierdoor creëren we niet zozeer snelheid van organiseren, maar vooral een rijker traject doordat we met zoveel mensen vanuit verschillende disciplines aan het werk zijn. Vertragen om te versnellen dus omdat we hierdoor leren wat wel en niet werkt.

2.2 Rollen versterken

In ons programmaplan hebben we drie organisatieniveaus benoemd met daar bijbehorende rollen. We zien dat onze organisatie nog geen geoliede machine is. Het is nog niet één werkend organisme. Voor de toekomst is het nodig dat de verschillende niveaus (met behoud van rollen) elkaar onderling meer gaan beïnvloeden en versterken.

2.3 Financiering

De financiering van het programma komt uit meerdere bronnen:

- Organisaties die uren leveren
- Financiering middelen (incl. uren programmamanager) vanuit de gemeente

De gemeente is de grootste financier van het programma. In de afgelopen fase is dat risicovol gebleken.

3. Doelen Inspanningen Netwerk (DIN)

De bestuurders van de verschillende organisaties hebben na een zorgvuldig traject gekozen om samen te werken op vier thema's (drugs, opvoeding, mantelzorg en eenzaamheid). Om de uitvoering van deze vier thema's gericht vorm te geven hebben we gebruik gemaakt van een Doelen-Inspanningen-Netwerk.

We hebben mensen die in de dagelijkse praktijk op de vier thema's zelf hun ambities, doelen en initiatieven laten formuleren. Hiermee zijn ze in de afgelopen fase in werkgroepen aan de slag gegaan. We zijn dus gestart vanuit de inhoud, waarna de werkgroepen als vanzelf ontstonden. *Form follows function* is hier helemaal van toepassing.

De DIN was daarmee heel nuttig voor de opstart van het programma om ook daadwerkelijk gericht aan de slag te gaan met elkaar. Tegelijkertijd zien we dat deze nu minder bruikbaar is geworden omdat de werkgroepen het lastig vinden om hiermee te werken (en om terug te gaan naar de gestelde doelen). Zij redeneren vooral vanuit initiatiefniveau. Daar zit hun drive. Dit staat los van het feit dat zij wel degelijk impact realiseren (zie bijlage 2). Ook zien we nu dat de werkgroepvorm als vanzelfsprekend wordt beschouwd. Dit is een logisch gevolg van hoe we zijn gestart, maar is niet perse logisch voor het vervolg. Daarnaast zien we nu dat de thema's nooit klaar zullen zijn. Dit samen vraagt om heroverweging van de vorm DIN en van de vorm werkgroep.

3.1 Ambitie

We geloven:

- In de **kracht van ieder persoon** in Landerd, onafhankelijk van de aanwezige (gezondheid)situatie;
- dat als wij deze kracht kunnen helpen benutten, wij een bijdrage leveren **aan de kwaliteit van leven**;
- dat er van die verbetering van kwaliteit van leven een **grote preventieve werking** uitgaat.

Vanuit deze ambitie sluiten wij aan bij de interpretatie van positieve gezondheid zoals door Machteld Huber aangegeven

Hoe gaan wij onze ambitie bereiken:

- We initiëren binnen Landerd een **gelijkwaardig partnerschap** met organisaties, professionals, vrijwilligers en inwoners om onze ambitie te verwezenlijken.

Wat gaan we realiseren:

- Vanuit het gelijkwaardig partnerschap geven we richting en invulling aan die ambitie via de **Landerdse preventieagenda**.

3.2 Pijlers

Boven de vier thema's hebben we vier pijlers aan de DIN toegevoegd: Beweging, Doelgroep, Gelijkwaardig partnerschap en organisatie. Deze pijlers categoriseren de verschillende doelen die we met elkaar nastreven en geven de knoppen aan waar we in ieder geval aan moeten draaien om effectief te kunnen werken.

3.2.1 Pijler 1: Beweging

Met deze pijler worden activiteiten bedoeld die zijn gericht om de buitenwereld tot actie aan te zetten in de doelen van het programma. Met name de werkgroepen zijn met deze pijler aan de slag; bij hun initiatieven betrekken zij lokale organisaties bij hun activiteiten. Denk aan Samen Erbij die de lokale supermarkt gebruikt om mensen met elkaar in contact te laten komen tijdens de week van de Eenzaamheid. Maar ook mensen aanzetten tot het maken van gezondere keuzes zoals de t-shirt campagne van Samen zonder drugs.

3.2.2 Pijler 2: Doelgroep

Bij alles wat we doen binnen deze thema's staat deze pijler centraal. Kern van deze pijler is dat we werken vanuit de behoefte van de afzonderlijke doelgroepen. Elke werkgroep betreft momenteel de doelgroep actief bij het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven.

3.2.3 Pijler 3: Gelijkwaardig Partnerschap

Lerende netwerkorganisatie

We zijn een lerende netwerkorganisatie. In onze samenwerking zijn we de route aan het ontdekken terwijl we bezig zijn. In deze netwerkorganisatie kunnen we niet beslissen op basis van hiërarchie dus hebben we spelregels nodig om tot besluiten te kunnen komen. Het gezamenlijk doorlopen en maken van die besluiten verstevigt het partnerschap. De afgelopen fase heeft voldoende casuïstiek opgeleverd om spelregels op te stellen en te verfijnen.

"We weten nog niet wat het eindpunt is, maar zijn onze samenwerking organisch aan het vormgeven"

"We zijn echt samen aan het ontwikkelen" – kartrekker

Gemeente als aanjager

Verschillende partners geven aan dat ze het als logisch ervaren dat de gemeente de trekkersrol op zich neemt. De gemeente is verantwoordelijk voor de ketensamenwerking en heeft daardoor een natuurlijke rol als aanjager van een programma als Samen Landerd Samen Beter. Dat is in deze fase logisch. In de komende fase werken we toe naar een gezamenlijk aanjagerschap.

Afhankelijkheid

De impact van het programma is afhankelijk van het commitment van de deelnemende partners. Zowel op bestuurlijk- als werkgroepniveau is dit een belangrijk onderwerp om het programma 'levend' en effectief te houden.

"het succes is afhankelijk van persoonlijke drijfveren van deelnemers" – kartrekker

3.2.4 Pijler 4: (Lijn)Organisatie

Van origine richt deze pijler zich op de afstemming van het (professionele) netwerk / de keten sociaal domein en zorgdomein waarin knelpunten ontstaan en moeten worden opgelost. Hiermee kunnen de gedeelde belangen van elke betrokken organisatie in het programma terugkomen.

In de praktijk zien we dat hier weinig gebruik van wordt gemaakt door de deelnemende organisaties. De initiatieven van het programma worden buiten de lijnorganisaties om georganiseerd. De uitdaging van de volgende fase wordt om gedeelde belangen en gedeelde knelpunten van de afzonderlijke organisaties gedegen terug te laten komen in de initiatieven.

4. De gouden randjes

Fase 1 stond in het teken van 'inspireren en verbinden'. We hebben de eerste stappen gezet in het realiseren van onze inhoudelijk agenda én hebben bewust ingezet op het creëren van ruimte voor ontmoeting. Zowel op bestuurlijk als op werkgroep niveau. Door mensen samen te brengen rondom inhoud en tijd te geven voor ontmoeting zijn er waardevolle bijeffecten ontstaan die we niet hadden gepland of van tevoren hadden voorzien. Dit wordt door veel partijen als bijzonder en waardevol ervaren.

- Projecten die goed werken in één dorpskern worden nu makkelijker opgepakt door de andere dorpskernen. Denk bijvoorbeeld aan de zomerkalender van Samen Erbij die in Zeeland al een succes was en nu ook is ingezet in Schaijk en Zeeland.
- Doordat we werken vanuit de behoefte van de doelgroep werken we met aandacht voor het individu. Mensen voelen zich hierdoor gehoord en zijn verrast. Een mooi voorbeeld hiervan is de focusgroep met mantelzorgers die hun bijeenkomst meteen als een ontspannen uitje ervaren.
- Samen Landerd Samen Beter heeft zelfs het nieuws van Omroep Brabant gehaald en heeft in het Brabants Dagblad gestaan met de t-shirt actie van burgemeester Bakermans. Dat de media dit zo actief op zou pakken hadden we niet verwacht. Deze actie komt voort uit de werkgroep Samen Zonder Drugs.
- Landelijke netwerken zijn geïnteresseerd in onze aanpak: de Dutch Design Week, Vereniging van Gemeentesecretarissen, Movisie en Een tegen Eenzaamheid. De projectleider van het laatstgenoemde netwerk was verrast over hoe ver wij waren en vond ons hierin echt een voorbeeld.

Wat we ons moeten realiseren is dat we in de loop van het jaar veel vanzelfsprekend zijn gaan vinden, terwijl dat niet zo is. In de gesprekken met andere landelijke netwerken merken we dat we met onze samenwerking echt voorop lopen: we hebben een actief netwerk waarin professionals en vrijwilligers samen aan de slag zijn en hebben we wijkverpleegkundigen die ook de mensen betrekken die niet vanzelf meedoen. Daar mogen we ontzettend trots op zijn met elkaar.

5. Leergeschiedenis en vragen vanuit fase 1

Het afgelopen jaar hebben we onze eerste stappen gezet in de uitvoering. Zowel op bestuurlijk als op uitvoerend niveau heeft dat inzichten op onze samenwerking opgeleverd. Gezamenlijke reflectie hierop levert ons waardevolle leerlessen op die we kunnen inzetten om ons partnerschap volwassen(er) te maken en de impact te bereiken die we nastreven.

Het ontwikkelen van een partnerschap kunnen we uitzetten op 3 assen die samen een causale driehoek vormen. Deze driehoek laat het verband zien tussen impact, samenwerkingsvorm en commitment. Inzicht in dat verband kan ons helpen bij het oppakken en leren van de van afgelopen fase.

Betekenisvolle vragen wordt hieronder beschreven. Bij elke vraag staat aangegeven over welk onderdeel van de driehoek de casus gaat.

5.1 Vragen partnerschap

VRAAG 1 - Relatie IMPACT & VORM

We zien vanuit de DIN dat de doelen op de vier thema's ambitieus zijn.

Wanneer zijn we klaar met de 4 thema's?

VRAAG 2 - Relatie COMMITMENT & IMPACT

We zien wisselende aanwezigheid in het partneroverleg. Daarnaast zien we de kwetsbaarheid van het partnerschap terug in een gemeente die partner wil blijven maar de financiering van het programma over 2 jaar gaat stoppen.

Ook op werkgroepniveau is het een uitdaging om iedereen actief te maken en te houden. Vanuit de kartrekkers wordt aangegeven dat ze te maken hebben met veel wisselingen in de werkgroepen en met 'consumerende werkgroepleden' die wel aanwezig zijn, maar achterblijven in handelen.

1. Hoe verhoudt deze commitment zich aan onze mate van impact?
2. Is ons partnerschap daarmee te vrijblijvend?

VRAAG 3 - Relatie ORGANISATIE & IMPACT

In het partneroverleg is het belang van elke lijnorganisatie aan het begin van het traject aan bod gekomen. Dit is een natuurlijk moment om de afzonderlijke belangen langs het programma te houden. De initiatieven hebben vooralsnog geen duurzaam veranderend effect op de lijnorganisaties want de initiatieven worden los van hun belangen georganiseerd. **Hoe kan elke lijnorganisatie het programma inzetten voor het bereiken van hun eigen doelstellingen?**

VRAAG 4 - Relatie VORM & IMPACT & COMMITMENT

In de afgelopen fase hebben we bewust gekozen om het uitvoerend niveau vanuit een ruim kader zelfstandig te laten werken. Met een sturend niveau op afstand. Je ziet door uitvoerend niveau vanzelf dingen opgepakt worden. De volgende fase gaat meer richting

vragen en daarmee ook meer sturing vanuit de bestuurders. Als sturend niveau meer impact heeft komt uitvoerend niveau meer tot z'n recht.

Hoe organiseer je in de volgende fase een optimale wisselwerking tussen deze niveaus?

VRAAG 5 - Relatie VORM & IMPACT & COMMITMENT

In de afgelopen fase (eerste uitvoeringsfase) was het logisch dat de regie en richting bij de programmamanager lag. Voor de volgende fase van ontwikkeling is het van belang dat de richting in wisselwerking tussen programmamanager en (sturende) partners bepaald wordt waardoor er een kader ontstaat waarbinnen de programmamanager de regie kan nemen.

Hoe organiseer je in de volgende fase een optimale wisselwerking tussen deze niveaus?

VRAAG 6 - COMMITMENT

De financiering van het programma is eenzijdig georganiseerd.

Moeten we het programma financieren vanuit meerdere stromen?

- a. doen we het zelf?
- b. doen we dat niet zelf?

6. Afbouw

"We kunnen nu nog niet zonder trekker van dit programma" – sturende partners

Per definitie is een programma een tijdelijke organisatiestructuur naast, tussen of over de bestaande (lijn)organisatie gericht op het realiseren van een specifiek doel. Een programma werkt daarmee altijd toe naar het opheffen van die tijdelijke programmaorganisatie. In de laatste fase van een programma moet de gewenste verandering duurzaam door de bestaande organisaties zijn overgepakt. In ons programma brengt het partnerschap de inhoudelijke agenda op de vier thema's voort. De impact die men daarmee realiseert is afhankelijk van de realisatiekracht die het partnerschap op kan brengen. Hiermee bepaalt de volwassenheid (kwaliteit en de functionaliteit) van dat partnerschap de mate van impact. De mogelijkheid om de programmaorganisatie af te bouwen reageert daarmee als een communicerend vat met de volwassenheid van het partnerschap. We hebben nu nog 2 jaar voor die afbouw. Dit betekent dat we in aankomende fase 2 hierop moeten anticiperen.

VRAAG 7 – Relatie COMMITMENT & VORM

De partners geven aan nu nog niet zonder trekker te kunnen.

Wat kunnen de partners zelfstandig nog niet waardoor er nog een trekker nodig is?

Wat verstaan we (nu we een jaar gewerkt hebben met elkaar) onder een volwassen partnerschap (kwaliteit en functionaliteit)?

VRAAG 8 – Relatie COMMITMENT & VORM

Wetende dat het programma over 2 jaar afgebouwd moet zijn:

Hoe werken we toe naar zo een volwassen partnerschap dat zelfstandig (zonder programmaorganisatie) en impactvol verder kan?

En wat betekent dat voor de doorontwikkeling (volwassenheid) van onze rollen?

Hoe gaan we hiermee oefenen en experimenteren zodat we die doorontwikkeling maken en halen?

7. Conclusie

In één zin: we hebben grote stappen gezet, liggen op schema, maar zijn er nog niet.

De kracht van dit programma zit in de grondigheid van de opstartfase. We hebben doelbewust gekozen om de focus te leggen op inspireren en verbinden. Hoe hebben we dat gedaan? Door in alles wat we doen in te zetten op het creëren van aandacht en nieuwsgierigheid in elkaar. Hiermee hebben we een sterke basis gelegd waarop een zich ontwikkelend partnerschap kan groeien naar volwassenheid.

De impact van dat partnerschap op haar omgeving richten we op een agenda met vier thema's. De mensen uit de praktijk hebben deze thema's samen met de doelgroep ingericht met doelen en initiatieven. Hierdoor zijn we in staat om (doel)gericht, integraal, bottom-up en vanuit de doelgroep te werken.

Door in te zetten op de kwaliteit van de relaties binnen ons partnerschap hebben we een samenwerking gebouwd met gouden randjes. Verassingen, mooie initiatieven van samenwerking die door de mensen worden aangepakt. Gewoon omdat we de kans hebben gekregen om samen te komen, nieuwsgierig te kunnen zijn in elkaar en te kunnen delen.

Tegelijkertijd biedt het afgelopen jaar ons een leergeschiedenis waarbij we aan de hand van casussen onszelf vragen stellen. Deze vragen helpen ons om het partnerschap verder te verstevigen en effectiever te maken voor de toekomst. Zodat we over twee jaar een duurzame verandering hebben kunnen realiseren via een partnerschap dat zonder programmaondersteuning verder kan.

Eén ding staat als een paal boven water: we hebben elkaar nodig. Nu en in de toekomst. Dit programma is een belangrijk middel om gericht en duurzaam met elkaar te kunnen samenwerken zodat we het beste uit elkaar naar boven halen voor de mensen waarvoor we het samen doen.

Tot slot: Dank!

Aan iedereen die bijdraagt aan dit programma.
In het bijzonder onze vier kartrekkers en hun werkgroepen

